

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C73 – BIN7**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 5 januari 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer John Crombez tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de onregelmatige inning van gemeentelijke belastingen	3
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de tewerkstelling van niet-EU-onderdanen in de lokale besturen	9
Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over een door de New Yorkse vestiging van Toerisme Vlaanderen verstuurd uitnodiging voor een Vlaams-Nederlandse receptie	14

■

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder

Vraag om uitleg van de heer John Crombez tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de onregelmatige inning van gemeentelijke belastingen

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Het gebeurt wel vaker dat er problemen zijn met de inning. Meestal is dat probleem niet zo groot, maar af en toe en ook onlangs is gebleken dat de inning van lokale belastingen heel erg kan mislopen, en dat gedurende verschillende jaren. Ik stel deze vraag om uitleg omdat de vertekening van de hoeveelheid belastingen die de verschillende ingezetenen van een gemeente of stad betalen een grote impact kan hebben op de gemeente- of stadsfinanciën.

Ik verwijs hiervoor naar de artikels 57 en 94 van het Gemeentedecreet over de verantwoordelijkheden bij de inning. Mijnheer de minister, wat kan er vanuit de voorgedij gebeuren, zeker als bij onregelmatige inning de bedragen en de impact erg oplopen? Als er een groot bedrag aan misgelopen inkomsten is, en een grote vertekening in wie hoeveel belastingen betaalt, op welke manier moet het college van burgemeester en schepenen zijn bevoegdheid voor het beheer uitoefenen in relatie tot de goede inning? Welke maatregelen moeten er worden genomen? Op welke manier dient een onregelmatige inning te worden hersteld? Hoe kan de overheid voorkomen dat dergelijke ontsporingen gebeuren bij de inning en vertekeningen bij de burgers?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Artikel 94 van het Gemeentedecreet bepaalt dat de financieel beheerder in volle onafhankelijkheid twee taken doet. Het eerste lid zegt dat hij instaat voor de zogenaamde visumverplichtingen. Daar is hij volkomen onafhankelijk in. Hij is evenzeer onafhankelijk in het debiteurenbeheer. Ik heb daar een kleine persoonlijke vraag en kanttekening bij, ik kom daar straks op terug. Misschien is er wel nood aan meer nuance in die formulering.

De financieel beheerder doet dit in volkomen onafhankelijkheid. Dat betekent dat hij zelf bepaalt hoe hij deze opdracht vervult, voor zover minimaal het resultaat wordt behaald dat van een goede financieel beheerder mag worden verwacht. Toch zijn er verschillende manieren, op verschillende momenten in het proces van belastinginning, waarop het college van burgemeester en schepenen zijn bevoegdheid kan uitoefenen.

De eerste fase is die van de voorbereiding: het vaststellen en uitvoerbaar verklaren van de kohieren en versturen van de aanslagbiljetten. Het college van burgemeester en schepenen stelt de belastingkohieren vast, verklaart ze uitvoerbaar en bezorgt ze aan de financieel beheerder. De financieel beheerder krijgt hierdoor een uitvoerbare titel voor het invorderen van de belastingen. Het decreet bepaalt dat hij onverwijld moet zorgen voor de verzending van de aanslagbiljetten. We kennen die term ondertussen allemaal heel goed. In het decreet is dat niet gespecificeerd.

De tweede fase is die van de eigenlijke inning en boekhouding. Het algemeen reglement op de gemeentecomptabiliteit bepaalt hoe de gemeenteontvanger te werk moet gaan. Tussen haakjes, hij wordt gemeenteontvanger genoemd in het reglement op de gemeentecomptabiliteit, in het decreet is dat financieel beheerder, maar er moeten nog terminologische aanpassingen gebeuren in andere decreten en besluiten.

Hij boekt de geïnde invorderingsrechten en hij boekt de onverhaalbare posten. Dat zijn de ontheffingen en verminderingen die het college heeft toegestaan na bezwaar. Men kan als belastingplichtige bezwaar aantekenen, en het college kan ontheffing of vermindering verlenen in sommige gevallen. Hij boekt ook de oninbare ontvangsten, die vervallen wegens

materiële vergissingen of wegens insolventie van de belastingplichtige. Hij geeft geregeld en schriftelijk kennis aan het college van de vervolgingen die hij heeft ingesteld tegen wanbetalers. Zo bepaalt artikel 53 van het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit.

Het college van burgemeester en schepenen kan die boekingen desgewenst te allen tijde inzien en opvolgen, wat wellicht niet altijd evident is of gebeurt. In de volgende fase, die van de rapportering, is de verantwoordelijkheid en de controlemogelijkheid van het schepencollege groter.

De volgende fase is die van de rapportering, het luik van de periodieke rapportering. Artikel 165 van het Gemeentedecreet bepaalt: “De financieel beheerder rapporteert in volle onafhankelijkheid minstens eenmaal per jaar aan de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen. Dat rapport omvat minstens een overzicht van de thesaurietoestand, de liquiditeitsprognose, de beheerscontrole, alsook de evolutie van de budgetten.”

De rapporteringsperiode is recent gewijzigd bij decreet van 23 januari 2009 dat bepaald heeft dat de rapportering minimaal jaarlijks moet gebeuren. Voorheen was dat minimaal een keer per kwartaal. Ik wijs erop dat er bij dit wijzigend decreet een omzendbrief is van 5 juni 2009 die het volgende bepaalt: “Voortaan bepaalt het Gemeentedecreet dat de tussentijdse financiële rapportering minimaal jaarlijks moet gebeuren. Dit is een versoepeling ten opzichte van de vroegere bepalingen. Om een goede beheerscontrole mogelijk te maken, zal deze minimale frequentie uiteraard niet volstaan. In de afsprakennota die wordt opgemaakt tussen de gemeenteraad en de gemeentesecretaris, kan een meer passende frequentie worden afgesproken.”

Ik heb hier vragen bij. Het decreet bepaalt dat de rapportering maar een keer per jaar moet gebeuren, maar tegelijk wordt in de omzendbrief gezegd dat dit niet zal volstaan. Ik ken de praktijk niet in alle steden en gemeenten, maar ik kan me moeilijk inbeelden dat een verantwoordelijk schepencollege en een verantwoordelijke schepen van Financiën een rapportage een keer per jaar voldoende vindt. Ik denk dat het belangrijk is om geregeld rapporten te krijgen over de evolutie van de inningen. De omzendbrief zegt dit ook. Het is goed om in de afsprakennota een grotere frequentie aan te houden.

De financieel beheerder maakt de jaarrekening op. Die jaarrekening wordt geverifieerd door het college van burgemeester en schepenen volgens artikel 78 van het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit. Ze wordt definitief vastgesteld door de gemeenteraad zoals bepaald in het Gemeentedecreet. De gouverneur heeft een goedkeuringstoezicht op de jaarrekening. De goedkeuring of de goedkeuring met opmerkingen – wat ook vaak voorkomt – of de niet-goedkeuring wordt bezorgd aan het college van burgemeester en schepenen.

Ik concludeer dus dat de financieel beheerder de primaire verantwoordelijke is voor de goede inning van de lokale belastingen. Hij doet dat in volle onafhankelijkheid, maar hij heeft ook de verplichting om daarover te rapporteren, minstens een keer per jaar. Zowel het college als de gemeenteraad heeft de mogelijkheid om de methodiek, de inhoud en de periodiciteit van de rapportering te bepalen. Het is hun verantwoordelijkheid om met deze mogelijkheden ook iets te doen.

Ik heb prima facie wat vragen bij de ratio legis van de onafhankelijkheid van de financieel beheerder zoals bepaald in artikel 94. Ik begrijp perfect dat er staat dat hij dat doet in volle onafhankelijkheid wat betreft het visum. Het is heel evident dat een ontvanger een uitgave zal weigeren te viseren die niet wettig is en niet gesteund is op wettelijke bepalingen. Het is ook heel logisch dat hij inzake debiteurenbeheer volkomen onafhankelijk is in die zin dat het college van burgemeester en schepenen hem niet de arm kan omwringen door te zeggen dat hij een bepaalde invordering bij een bepaalde persoon niet mag doen. Ik had er alleen vragen bij of men de bepaling over de inning van de belastingsschulden ook zo moet aanhouden. Hij

moet dat uiteraard rechtlijnig kunnen doen, met respect voor de wetten, de decreten en de bepalingen. Maar ik denk dat het in een democratie heel logisch is dat hij kan worden gecontroleerd en dat hij verantwoording moet afleggen. Men kan zich dus vragen stellen bij de formulering. Moeten we in artikel 94 ten tweede misschien toch niet naar een onderscheid in die bepaling gaan? Ik heb geen voorstel, maar ik stel de vraag.

Ik heb ook een vraag bij de rapportering. Vroeger was er een kwartaalrapportering. Men kan zeggen dat het, in het kader van de gemeentelijke autonomie, aan het college toekomt om te bepalen of er meer dan een keer per jaar moet worden gerapporteerd. Het is toch een beetje onlogisch dat het decreet de rapporteringsperiodiciteit terugschroeft tot een keer per jaar, maar dat tegelijkertijd in de omzendbrief staat dat het beter is om in de afspraken met de beheerder een grotere periodiciteit in te voeren.

Ik herhaal wat ik daarstraks heb gezegd. Ik zou als schepen van Financiën niet gerust slapen als ik maar een keer per jaar een rapportering kreeg. Ik denk dat dit voor de meesten onder u geldt. Het geldt in de privésector, maar evenzeer in de publieke sector.

Ik wijs tot slot ook op de audit die nog moet worden geïmplementeerd en die ook zijn belang zal hebben.

U vroeg op welke manier een onregelmatige inning dient te worden hersteld. Dit is een zeer algemene vraag. Er zijn diverse hypothesen. Ik ga niet in detail in op elk van de onderdelen. In de eerste plaats heeft de belastingplichtige de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen als er een onrechtmatige heffing zou gebeuren. Hij moet bij het college van burgemeester en schepenen een schriftelijk en gemotiveerd bezwaar indienen binnen de drie maanden na ontvangst van het aanslagbiljet. Het college beslist en daartegen is beroep mogelijk bij de rechtbank van eerste aanleg. Als de belastingplichtige gelijk krijgt, moet er worden terugbetaald.

Het rechtzetten van een materiële vergissing gebeurt ook geregeld. De financieel beheerder kan ontheffing verlenen, bij toepassing van de verwijzingsregel van artikel 11 uit het decreet van 30 mei 2008 dat verwijst naar het Wetboek van inkomstenbelastingen. Het is in dit geval aan de financieel beheerder om te oordelen.

Dan is er een derde mogelijkheid. Als de inning onregelmatig is, bijvoorbeeld omdat aanslagbiljetten niet zouden zijn verstuurd door de beheerder, en er is niet tijdig gecontroleerd en ingegrepen, dan is er natuurlijk sprake van een andere situatie. Zoals ik al heb gezegd, moeten de aanslagbiljetten, in overeenstemming met artikel 4, paragraaf 3, van het decreet van 30 mei 2008, onverwijld worden verstuurd, nadat de kohieren werden ontvangen. Er is dus geen wettelijke termijn bepaald, noch staat er een straf op. Ik kan me inbeelden dat, mochten dergelijke zaken ooit voor rechtbanken komen en er is een ellenlange periode verstreken – een belastingplichtige die bijvoorbeeld vier, vijf jaar na elkaar een aanslagbiljet krijgt –, misschien wel een grond zou hebben om te proberen dergelijke aanslagen aan te vechten. Mocht worden vastgesteld dat aanslagbiljetten niet of niet volledig zijn verstuurd, dan kan dat alsnog gebeuren. Het is dan aan het college om daarop toe te zien.

Mocht een beheerder in gebreke blijven wat het nemen van de nodige maatregelen betreft, en er niet voor zorgen dat dit alsnog gebeurt, is er geen termijn voor het vaststellen en uitvoerbaar verklaren van de kohieren. Wel is er, zoals u weet, een termijn bepaald voor het vaststellen en uitvoerbaar verklaren van de kohieren door het college. Dat moet gebeuren ten laatste op 30 juni van het jaar dat volgt op het aanslagjaar. Met uw vraag bevinden we ons echter in de hypothese dat dit is gebeurd, dat er dus een kohier is en dat er vervolgens niet is overgegaan tot een correcte inning.

Er is ook een verjaring in dezen. De belastingsschulden verjaren na een periode van vijf jaar nadat ze moesten zijn betaald. Ze moeten worden betaald binnen een periode van twee maanden na het versturen van de aanslagbiljetten door de ontvanger.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is een volledig antwoord, dat goed aangeeft wat het probleem kan zijn.

Er is minstens één geval bekend waarbij heel wat aanslagen jarenlang niet zijn gebeurd, en de opvolging ervan – of het nu gaat over de rapportering of de nood aan een audit, of wat dan ook – nooit heeft geleid tot de vaststelling dat er een gigantisch probleem was. Dat gigantisch probleem bestaat erin dat heel wat ingezetenen wel belastingen betalen, en andere niet, en dat jaren aan een stuk. We zitten daar inderdaad enerzijds met het probleem van de beschrijving van de onafhankelijkheid van de beheerder, en anderzijds met de verantwoordelijkheid van het college. Tot op heden is op geen enkele wijze voorzien in zowel een preventieve aanpak als een aanpak ex post van dit soort problemen. Het is volgens de huidige regelgeving mogelijk dat er jarenlang massa's aanslagbiljetten voor miljoenen euro's niet werden verstuurd, wat toch belangrijk is voor een gemeentebegroting, en dat er dus bij veel ingezetenen niet werd geïnd, zonder dat daar eigenlijk gevolg aan werd gegeven. Het lijkt me nodig om zeker dat artikel 94, ten tweede, te herbekijken, en om dringend werk te maken van die audits, zodat minstens steekproefsgewijs kan worden vastgesteld, ook om het college te helpen, of er fundamenteel iets fout loopt. Ik vind het immers beangstigend vast te stellen dat het jaren na elkaar fout kan lopen, tot in de miljoenen euro's, zonder dat iemand dat vaststelt en ingrijpt.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Mevrouw de voorzitter, dit is een heel interessante bespreking. De minister heeft in zijn toelichting ook aangegeven wat de rapportering behelst. Ik heb op dat vlak ervaring opgedaan toen ik gemeentelijke en provinciale functies uitoefende. De praktijk is dat die rapportering een politieke toets is. Als de ontvanger de financieel beheerder een overzicht geeft, dan gaat het erover hoe dichtbij de ramingen ze zich bevinden, hoe goed de zaken lopen, en of er problemen zijn.

De heer Crombez vraagt een meer technische toetsing door een commissie van een gemeente- of provincieraad. Die commissie zal niet de vraag stellen hoeveel kohieren er zijn gemaakt. Ik stel voor dat er goede praktijkvoorbeelden zouden worden gegeven. Hoe kan die toetsing in de praktijk gebeuren? Zijn er gemeenten die daar ervaring mee hebben, zonder hun inspectiedienst op te roepen? Hoe doen die colleges, gemeenteraden en provincieraden dat? Misschien moeten we daaraan werken, in plaats van de regelgeving nog complexer te maken. Dat is immers niet het element waarover het gaat. Het gaat over een toetsing, over een audit. Goede modellen kunnen ons veel bijbrengen.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Ik heb zelf de bevoegdheid van Financiën. Ik lig minder wakker van die rapporten omdat ze door de ontvanger zelf worden opgemaakt. De controle op mogelijke fouten is een heel ander paar mouwen. Misschien bewijst dit wel dat er een dringende noodzaak is om die audits in te voeren. Het is ongelooflijk dat er momenteel in de gemeenten bijna geen audits bestaan. In de kleinste vennootschappen bestaan er verplichte audits. In een zo ingewikkelde boekhouding als die van de gemeenten bestaat dat niet. Het is één voor twaalf. Er moet dringend werk van worden gemaakt.

Een ander probleem is het vierogenprincipe. Het is bijna ongelooflijk dat één persoon in de gemeente heel die financiële verantwoordelijkheid kan dragen en aan alle touwtjes trekt. De financiële verantwoordelijkheid die de secretaris bijkomend heeft gekregen, is wel een goede zaak. Zo houdt de secretaris zich meer bezig met het financiële beheer van de gemeente. Ik dring erop aan dat er zo snel mogelijk werk wordt gemaakt van die audits.

Waar we vorig jaar wel van wakker lagen in het financieel beheer, was de bankencrisis. Dat is een heel ander verhaal. Wie had de verantwoordelijkheid om de gelden te plaatsen bij de

verschillende banken? Op een bepaald moment is daar paniek ontstaan. Bij financieel beheer komt er heel veel kijken.

De voorzitter: De heer Van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas Van Rouveroij: Ik heb nog geen antwoord gehoord op het probleem dat een financieel beheerder door nalatigheid niet overgaat tot de invordering van regelmatig ingekohierde bedragen. Is er een instantie die daarin vervangend kan zijn?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Als een financieel beheerder zware fouten maakt, fraude pleegt of een zware schuld heeft, kan hij ook persoonlijk aansprakelijk worden gesteld. De aansprakelijkheid van de ontvangers is verminderd door de vorige wijziging. Hij was voor elk tekort aansprakelijk. Als ik me niet vergis, was daar ook een verzekering voor. Nu geldt de gewone aansprakelijkheid voor fraude en zware schuld, zoals voor alle ambtenaren in de arbeidsovereenkomstenwet.

Doet de ontvanger niet wat hij moet doen, dan is het aan het college om op te treden. Het college moet hem het bevel geven om dat te doen. Doet hij het nog niet, dan kan het college onmiddellijk tuchtrechtelijk optreden, de vrouw of de man schorsen en zorgen dat iemand anders die zaken op zich neemt. Het college heeft daar alle middelen voor. Het punt is of een college dat punt nauwgezet opvolgt of niet. Persoonlijk denk ik dat er in het decreet misschien wel nood is aan een grotere periodiciteit van rapportering.

Wat de heer Durnez suggereert lijkt me wijs, zonder dat te gaan betuttelen. We kunnen samen met de VVSG nagaan of er een ideaal format is voor de rapportering, dat niet te gedetailleerd is, maar een college toelaat om sommige essentiële punten af te toetsen. Nu is daarover niets bepaald. Er moet worden gerapporteerd, maar de manier waarop en de al dan niet detaillistische wijze, vind ik nergens terug. Ik kan me inbeelden dat er in bepaalde steden en gemeenten heel goede praktijkvoorbeelden bestaan, die het college van burgemeester en schepenen toelaten om een goede controle te doen. Misschien is dat op andere plaatsen heel algemeen, wat nauwelijks toelaat om iets te detecteren.

Dit ontslaat de financieel beheerder niet van zijn plichten. Hij moet overgaan tot invordering wanneer er een kohier is. Hoe gaan we dat oplossen als die man of vrouw dat niet doet? We moeten een onderscheid maken. Als het frauduleus is en als een aantal gevallen door de mazen van het net glijpen, zal het moeilijk vast te stellen zijn. Als iemand een of een half percentje niet aan vrienden aanrekent, dan wordt het moeilijk om dat te controleren.

Als echter iemand stelselmatig nalatig is, dan kan ik niet geloven dat dit met de huidige controlemogelijkheden niet wordt vastgesteld. Het moet worden gerapporteerd aan het college. Het is de taak van de schepenen van Financiën om dat nauwgezet op te volgen. Hij moet ervoor zorgen dat er een vorm van rapportering is die het mogelijk maakt om dat na te gaan. Er is toch een jaarrekening, er zijn rapporten, je weet wat er is gebudgetteerd, je weet wat je verwacht voor een bepaalde belasting.

Voor een kleine afwijking zal er wel een uitleg zijn, er kunnen oninbare zaken zijn enzovoort. Als er een groot verschil is en je ziet het niet, dan blijft dat de taak en de verantwoordelijkheid van de financieel beheerder. Het vierogenprincipe geldt altijd. Ook in de huidige regelgeving moet dit kunnen worden gecontroleerd en ontdekt. Dat belet niet dat we moeten nadenken over nog betere manieren van controle, ik denk aan de periodiciteit, aan een goed format van rapportering zonder dit als verplichting op te leggen, maar als goede praktijk aan te bieden.

Van de audit gaan we werk maken. In deze commissie zijn we het er allemaal over eens dat we moeten nadenken over de pure implementatie van het decreet, dat in een jaarlijkse audit voorziet. Het zijn dure audits waar Vlaanderen helemaal de mensen niet voor heeft. Ook de steden en gemeenten hebben daar kosten aan. We moeten dit doen in samenwerking met het

Rekenhof, de Inspectie van Financiën en de Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) om tot een werkbare en zinvolle oplossing te komen.

Dat auditsysteem ontslaat de gemeente er niet van om een interne controle op te zetten. Goede bestuurders moeten ook een intern controlesysteem hebben. Als de beheerder zijn zin doet en na drie jaar wordt vastgesteld dat hij zijn werk niet heeft gedaan, dan scheelt er iets aan het intern controlesysteem. Je mag nog zulke goede audits hebben die af en toe tussenkomen en bepaalde processen ontleden en optreden bij klachten over fraude, want fraude vind je niet zomaar omdat een fraudeur daar niet mee te koop loopt.

In de eerste plaats moet er een intern controlesysteem zijn en dat is de taak van het schepencollege en de bevoegde schepen. Die moet ervoor zorgen dat er een goede rapportering is, die ook wordt nagekeken en gecontroleerd. Je weet ongeveer wat er zal binnenkomen, behalve bij een nieuwe belasting. Als er een groot verschil is van tientallen procenten, dan klopt er iets niet. Dat weet iedereen. Dat moet kunnen worden gedetecteerd. We moeten een aantal zaken opnemen, zoals de manier van rapporteren, en nagaan wat er eventueel aan het decreet moet worden aangepast.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Mijnheer de minister, u hebt een belangrijk punt aangehaald. Het is bijna ondenkbaar dat dit op grote schaal en repetitief gebeurt en niet wordt gezien met de bestaande systemen. Toch is het zo. De verlaging van de frequentie van de rapportering is heel recent. Ook in de jaren waarin er een hogere frequentie van rapportering was, is hetzelfde gebeurd. De rapportering zelf is dus niet het middel. Als het systematisch en op grote schaal gebeurt en het wordt in het begin niet opgemerkt, dan valt het minder op naarmate het langer duurt. De audits zullen belangrijk zijn, maar het zou goed zijn om dat niet te automatiseren. We willen geen jaarlijkse audit die een nieuwe administratieve procedure wordt, waar iedereen aan went, en hoe langer het bestaat, hoe minder nuttig het is.

Daar bestaan voorbeelden van. De controle-KB's op het federale niveau zorgen voor steekproefsgewijze en minder strenge audits bij degenen die heel goede standaardpraktijken hanteren. Juist de onduidelijkheid van de frequentie is een extra middel voor de interne waakzaamheid. Als je een jaarlijkse audit installeert, zal men daar jaarlijks naartoe werken. Ik ben er niet van overtuigd dat de frequentie van rapportering een degelijk antwoord biedt. Het moet niet de bedoeling zijn om een complexer systeem te hebben. Mijnheer de minister, als ik u hoor, is dat ook niet de bedoeling. Het moet wel een systeem zijn met een grote kans op detectie van repetitieve en grootschalige niet-inning.

Mijnheer de minister, nu hebben we een grote onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid. De onafhankelijkheid is voor de beheerder en de verantwoordelijkheid voor het college. Het college kan blijkbaar in een heel moeilijke situatie terecht komen, die u bijna ondenkbaar noemt, maar het gebeurt wel. We weten dat we dat detectiesysteem niet hebben. Dat is iets waar we wat aan moeten doen.

De voorzitter: De heer Van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas Van Rouveroj: Ik ben het niet eens met de heer Crombez. Er is wel een detectiesysteem, want er is hoe dan ook een inkohiering. Dat wordt bijgehouden door de financiële diensten en het gaat steeds zichtbaarder worden. Mijnheer Crombez, het is niet waar dat het steeds minder zichtbaar wordt naarmate de omvang toeneemt. Enerzijds heb je de inkohieringen, die op een bepaald saldo eindigen, anderzijds heb je de inningen. Naarmate het verschil tussen de inkohieringen en de inningen toeneemt, weet je dat er een probleem is op het niveau van de invorderingen. Als de rapportage goed gebeurt en er een schepen van Financiën is die dat met aandacht bekijkt, dan zou het relatief snel moeten kunnen worden ontdekt. En dan wordt het steeds zichtbaarder naarmate het langer duurt. Want het bedrag dat niet wordt geïnd, wordt ook steeds groter en valt steeds meer op.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: In het decreet staat uitdrukkelijk dat de gemeenten instaan voor de interne controle van hun activiteiten. De gemeenten moeten dat dus doen, het is een zaak van goed bestuur. Ook als het niet in het decreet zou staan, moeten ze dat doen. Dat slaat op een aantal zaken. Er staat: “Interne controle is het geheel van maatregelen en procedures die ontworpen zijn om een redelijke zekerheid te verschaffen over het bereiken van de doelstelling, het naleven van wetgeving en procedures, de beschikbaarheid van betrouwbare financiële en beheersinformatie.” De interne controle moeten ze dus organiseren.

Een externe audit kan dan specifiek nagaan of die interne controle wel goed verloopt en of de processen wel goed zijn. Zo hebben wij IAVA, dat bij onze administraties en agentschappen nagaat of de interne processen goed zijn. In dit geval is er een goed intern controlesysteem, is er een vierogenprincipe, wordt er gecontroleerd enzovoort. Dat zijn elementaire zaken die zelfs niet in het decreet zouden moeten staan. Ze behoren tot de taak van goed bestuur, maar het staat als dusdanig ook in het decreet ingeschreven als expliciete taak van de gemeenten.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Mijnheer de minister, wat als de gemeente dat niet doet? Het is logisch wat u net citeert. Ze moeten een situatie creëren die de onzekerheid bijna wegneemt, maar wat als de gemeente dat niet doet?

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de tewerkstelling van niet-EU-onderdanen in de lokale besturen

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, artikel 10, paragraaf 3 van het rechtspositiebesluit van 7 december 2007 formuleert de toegang tot een functie bij een lokaal bestuur. Voor een statutaire functie moet men Belg zijn als de uit te oefenen functie een rechtstreekse of onrechtstreekse deelname aan de uitoefening van het openbaar gezag inhoudt of werkzaamheden omvat die strekken tot de bescherming van de belangen van het bestuur of, in de andere gevallen, Belg zijn of burger van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte of van de Zwitserse Bondsstaat. Voor een contractuele functie moet men Belg zijn als de uit te oefenen functie een rechtstreekse of onrechtstreekse deelname aan de uitoefening van het openbaar gezag inhoudt of werkzaamheden omvat die strekken tot de bescherming van de belangen van het bestuur.

Rekening houdend met deze bepalingen vervat in de rechtspositieregeling hebben bepaalde gemeenten in hun eigen rechtspositieregeling de toegang tot contractuele functies een beetje verruimd. Ze hebben contractuele functies opengesteld voor kandidaten die tot een wettig verblijf in België zijn toegelaten en een algemene toegang hebben tot de arbeidsmarkt.

De gemeenten die een dergelijke bepaling hebben opgenomen, hebben dit gedaan met de instemming van de toezichthoudende overheid. Zeker in de provincie Antwerpen, is dit gebeurd in overleg met de toezichthoudende ambtenaar. Niettegenstaande deze instemming, wordt de opname van een dergelijke bepaling door sommigen bij de Raad van State aangevochten wegens niet conform de Grondwet. Gemeenten die zich conformeren aan de besluiten van de Vlaamse Regering en aan de richtlijnen van de toezichthoudende overheid, worden nu geconfronteerd met onzekerheid en hoge kosten voor juridische bijstand.

Mijnheer de minister, kunt u bevestigen dat de in de rechtspositieregeling opgenomen bepalingen over de tewerkstelling van niet-EU-burgers volledig conform de Grondwet zijn?

Kunt u bevestigen dat de bepaling die stelt dat contractuele functies waarvoor de Belgische nationaliteit niet vereist is, toegankelijk zijn voor kandidaten die tot het wettige verblijf in België zijn toegelaten en een algemene toegang hebben tot de arbeidsmarkt conform de regelgeving en de richtlijnen van de toezichthoudende overheid is en niet strijdig is met de Grondwet? Bent u op de hoogte van het feit dat gemeenten die een dergelijke bepaling in hun eigen rechtspositieregeling hebben opgenomen, geconfronteerd worden met procedures voor de Raad van State? Hoe staat u tegenover deze procedures voor de Raad van State? Hoe kunt u deze gemeenten ondersteunen?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het zal de heer Van den Heuvel niet verbazen dat ik hierover ook iets ga zeggen, niet omdat het over zijn gemeente gaat, maar omdat ik de zaak ook een klein beetje heb gevolgd.

Ik heb absoluut niet de pretentie om in de plaats van de minister te antwoorden. Ik zou zeggen dat de overheden – en dan viseer ik niet de gemeentelijke overheden, mijnheer Van den Heuvel, maar zeker en vast de Vlaamse overheid – nu toch eens niet alleen de rechtspraak maar vooral de jarenlange adviezen van de Raad van State zouden volgen. De Raad van State is heel duidelijk in zijn adviezen over ontwerpen van decreet en over voorstellen van decreet om de toegang tot het publiek ambt uit te breiden tot mensen die niet behoren tot de Europese Economische Ruimte (EER). Ik heb nooit begrepen waarom de Vlaamse overheid zo halsstarrig de adviezen van de Raad van State over deze materie naast zich heeft neergelegd.

De Raad van State zegt drie dingen. De Grondwet is de Grondwet en daarin staat dat de toegang tot het publiek ambt beperkt is tot Belgen en, bij uitbreiding van het Europees recht, tot onderdanen van de EER en Zwitserland. Binnen het pakket van onderdanen mag misschien een onderscheid worden gemaakt via een nationaliteitsvereiste en dan gaat het effectief over al dan niet over gezagsfuncties. Maar er staat ook dat voor onderdanen die niet tot de EER behoren, de nationaliteitsvereiste – of het nu over contractuelen of statutairen gaat – nog altijd geldig is. Dat is al jarenlang de visie van de Raad van State.

We stellen vast dat de Vlaamse overheid heeft geprobeerd – en ik heb het ontwerp van decreet van 27 januari 2004 bij over ambtenaren in dienst van de Vlaamse overheid – om die functies open te stellen. Minister Van Grembergen was toen minister van Binnenlandse Aangelegenheden en Bart Somers was minister-president. Ze zeiden dat de Grondwet uitzonderingen toeliet. Maar de Raad van State heeft op basis van dat ontwerp gezegd dat het niet kon volgens artikel 10 van de Grondwet. De Vlaamse overheid heeft toen beslist om het niet meer in het parlement te laten behandelen, maar het te regelen via een besluit van de Vlaamse Regering.

Dat is kras. Wanneer mag men een uitzondering maken? Het is de decreetgever – of in dit geval de wetgever – die de uitzonderingen moet bepalen. Uitzonderingen mogen niet de regel worden. Dat zijn de elementen die de Raad van State heeft aangehaald. Het ontwerp van decreet is afgeschoten en dus doet de Vlaamse Regering het via een besluit.

U doet nu hetzelfde voor de gemeenten, waardoor de gemeenten in de problemen komen. Ik begrijp de argumentatie van de heer Van den Heuvel goed. Hij voert uit wat de Vlaamse overheid bij besluit heeft beslist. Er is nu bij de Raad van State inderdaad een zaak ahangig, ingediend door een gemeenteraadslid van de gemeente van de heer Van den Heuvel.

Ik lees de conclusie uit het verslag van de auditeur van de Raad van State, wat inderdaad nog geen uitspraak is. “Het bestuur” – in dit geval de gemeente Puurs, maar het kan ook voor alle gemeenten gelden – “heeft een ongrondwettig onderscheid gemaakt tussen contractuele en statutaire betrekkingen. De ter zake bevoegde regelgever, niet de gemeente zijnde, heeft niet in welbepaalde uitzonderingen voorzien op de in de Grondwet voorziene onderscheidingsregeling. De onbevoegde regelgever, in casu de gemeente” – in dit geval is het Puurs, maar

het kan morgen ook een andere gemeente zijn – “heeft de Grondwettelijk toegestane uitzonderingsbevoegdheid tot regel of norm verheven, spijs wat de grondwetbepaling in deze als mogelijke faciliteit aangeeft”. Dat is wat de auditeur van de Raad van State in zijn verslag adviseert.

Ik denk dat de Vlaamse overheid zwaar in de fout gaat. Ze heeft alle adviezen van de Raad van State van de vorige jaren genegeerd waarin de Raad van State heel duidelijk zegt dat de EU-regelgeving met betrekking tot het vrije verkeer van personen en goederen, beperkt is tot onderdanen van de EER. Bart Weekers, die auditeur is van de Raad van State, heeft in 2005 in een artikel in het Tijdschrift voor gemeenterecht het volgende geschreven: “Eerst moet worden opgemerkt dat de toepassing van het Europees recht – waarnaar de Vlaamse Regering trouwens altijd verwijst, zowel bij de pogingen om het via decreet te regelen, als in de toelichting bij de besluiten – met betrekking tot het vrije verkeer der werknemers, beperkt blijft tot de EER-onderdanen. Dit recht heeft geen uitstaans met vreemdelingen welke geen EER-onderdanen zijn.”

Dat is nu precies waarin u verschilt. De Vlaamse Regering heeft altijd gezegd dat artikel 39 van het EU-verdrag op iedereen van toepassing is en dat men enkel een onderscheid moet maken tussen gezagsfuncties en geen gezagsfuncties. Op basis van wat de Raad van State zegt, denk ik dat ze zich vergist.

Mijnheer de minister, u zult problemen hebben in de gemeenten waar men de rechtspositieregeling nog niet heeft geregeld en waar men op basis daarvan naar de Raad van State zal stappen. U durft het zelfs niet bij decreet regelen omdat de Raad van State u altijd zal terugfluiten, en dus regelt u het bij koninklijk besluit. Daarmee brengt u gemeenten zoals Puurs in de problemen.

De voorzitter: Sinds vragen over het lokale vlak worden geweigerd, stel ik vast dat sommige collega's vernuftig iedere verwijzing naar hun gemeente weglaten.

De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw de voorzitter, het is absoluut geen lokaal probleem, maar duidelijk een Vlaams probleem. We hebben blijkbaar het meest actieve raadslid van het Vlaams Belang in onze gemeenteraad. Ik zou de heer Van Hauthem trouwens aanraden om volgende keer eens een andere gemeente te kiezen.

Wij hebben ooit een voorstel van het Vlaams Belang gekregen om het conform de Grondwet te maken en we hebben alle teksten gekregen die de heer Van Hauthem heeft voorgelezen. Het voorstel is in onze gemeenteraad behandeld. We hebben toen een mail gekregen van de toezichthoudende Vlaamse ambtenaar dat als dit voorstel door de gemeenteraad zou worden aanvaard, dit gemeenteraadsbesluit door de administratie zou worden voorgelegd aan de gouverneur met als voorstel om tot schorsing over te gaan.

We zitten echt in een patstelling. Enerzijds is er het verslag van de auditeur waarin staat dat onze rechtspositieregeling niet conform de Grondwet is. Anderzijds worden eventuele aanpassingen geschorst door de toezichthoudende overheid. Dit is een Vlaams probleem, en we kijken uit naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, tot nu toe was het altijd de gemeenteraad van Antwerpen. Nu hebben we ook eens de eer om de gemeenteraad van Puurs te behandelen. Maar het is inderdaad een problematiek die de lokale problematiek van Puurs overstijgt.

Ik wil nog eens kort herhalen dat er twee hypothesen zijn. Wanneer het gaat over de EER plus Zwitserland, geldt artikel 39 van het Unieverdrag dat het vrij verkeer van werknemers vastlegt, zonder discriminatie en beperkingen, met uitzondering van de overheidsbetrek-

kingen. Het is een lapidair zinnetje dat niets meer zegt dan dat, maar het is intussen zeer restrictief geïnterpreteerd door het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Het hof zegt dat je voor de overheidsbetrekkingen maar in twee uitzonderingen mag voorzien: met betrekking tot de uitoefening van het gezag en met betrekking tot de bescherming van het algemeen belang. Ik citeer: “wanneer het gaat over betrekkingen waarvan de functiebeschrijving aangeeft dat ze hoofdzakelijk de bevoegdheid tot rechtstreekse of onrechtstreekse uitoefening van het gezag van het bestuur inhouden, of dat ze de verantwoordelijkheid voor de bescherming van de algemene belangen van het bestuur inhouden”. Het zijn nog tamelijke containerbegrippen, maar alleen in dit geval mag je binnen de EER plus Zwitserland betrekkingen voorbehouden voor mensen die de nationaliteit van het land hebben. Dit is heel duidelijk. Het is dus evident dat de bepaling van artikel 10 van de Grondwet niet geldt voor alle betrekkingen die kunnen worden ingenomen door mensen uit de EER plus Zwitserland. De beperking van de Grondwet die zegt dat alleen Belgen benoembaar zijn, geldt niet voor dat territorium.

Nu komen we bij de hypothese waarover het hier wel gaat: de niet-EER-kandidaten, de niet-EER-burgers. Er bestaat een al lang aanslepende discussie over de interpretatie van artikel 10 van de Grondwet. Het is dus niet zo, zoals de heer Van Hauthem zegt, dat er alleen maar een onderscheid moet worden gemaakt tussen EER en niet-EER. Het lijkt geen twijfel dat artikel 10 van de Grondwet van toepassing is op alle overheidsbetrekkingen wanneer er kandidaten zijn van buiten de EER-ruimte. Daarin volg ik u, mijnheer Van Hauthem. De discussie is alleen of artikel 10 van de Grondwet ook geldt voor contractuelen. Want het gaat over contractuelen of statutairen.

Artikel 10 van de Grondwet bepaalt: “De Belgen zijn gelijk voor de wet; zij alleen zijn tot de burgerlijke en militaire bedieningen benoembaar, behoudens de uitzonderingen die voor bijzondere gevallen door een wet kunnen worden gesteld.” De Grondwet heeft het over “benoembaar”. Tot nu toe is door alle overheden in dit land – de federale, de Vlaamse en ook de andere federale entiteiten – gezegd dat benoemingen betrekking hebben op statutairen. Het gaat dus niet om een aanstelling in een contractueel verband. Daarover gaat de hele discussie. De bepalingen van artikel 39 van het Unieverdrag zijn geïmplementeerd in het Vlaamse personeelsstatuut. Niemand heeft dat ooit aangevochten. Ze zijn ook federaal van toepassing, en ze zijn ook recent in de rechtspositieregeling voor de lokale en provinciale overheden geïmplementeerd. Nu is daar voor het eerst een betwisting door iemand die zeer sterk gehecht is aan de Belgische nationaliteit. Hij stapt naar de Raad van State omdat hij wil dat dit voorbehouden blijft voor Belgen.

De heer Joris Van Hauthem: Bestaat de Vlaamse nationaliteit juridisch al? Doe niet zo flauw.

Minister Geert Bourgeois: U haalt de discussie aan of dat artikel 10 van de Grondwet ook geldt voor contractuelen. Die vraag zal moeten worden uitgeklaard door de rechtspraak. De auditeur heeft inderdaad in zijn advies twee zaken gezegd. Ten eerste dat het ongrondwettig is en ten tweede dat hij adviseert tot vernietiging over te gaan, en wel met de verkorte procedure. Ik heb het tussenarrest van de Raad van State gelezen, mijnheer Van Hauthem. Dat doet nog geen uitspraak over het belang van diegenen die beroep hebben aangetekend. Dat is nog zeer bediscussieerbaar. Het tussenarrest zegt ook nog niet te zullen ingaan op de verkorte procedure omdat een en ander nog moet worden uitgeklaard.

Ik kan u opeenvolgende omzendbrieven geven van lang voor de rechtspositieregeling voor het lokale bestuur en van lang voor het Vlaamse personeelsstatuut, die deze interpretatie aanhouden: de overheden maken een onderscheid tussen statutairen en contractuelen. De Raad van State zegt in zijn adviesfunctie – afdeling Wetgeving – de hele tijd dat dit niet correct is en dat het ook slaat op contractuelen. Bij de bij mijn weten eerste zaak die nu voor de Raad van State komt, zegt de auditeur in zijn advies dat artikel 10 zo moet gelezen worden dat het ook slaat op contractuelen. We zullen zien welke uitspraak de Raad van State

daarover zal vellen. Dat zal een nieuw element zijn. Ik vermoed dat dit zal gebeuren na een prejudiciële vraag. Ik kan mij inbeelden dat deze vraag ook nog naar het Grondwettelijk Hof zal gaan. Dan zullen we een uitspraak hebben en zullen we weten waar we aan toe zijn, met dien verstande dat ik moet signaleren dat artikel 10 van de Grondwet een artikel is dat vatbaar werd verklaard voor herziening. Het is evident dat het zal moeten worden aangepast, want het is niet meer conform met het Unieverdrag. Artikel 10 zegt dat je alleen maar als Belg kunt worden benoemd in burgerlijke en militaire overheidsbetrekkingen, terwijl het Unieverdrag zegt dat je zeker in de EER geen Belg moet zijn. Artikel 10 van de Grondwet is minstens op dat punt niet conform. Als artikel 10 wordt aangepast in de zin van wat de indieners van het voorstel tot herziening voorstellen, zal die hele discussie wegvallen. Ik weet niet wat daarmee zal gebeuren. Het artikel is in 2007 vatbaar verklaard voor herziening. Daarmee is op het federale niveau nog niets gebeurd.

Mijnheer Van den Heuvel, bij mijn weten is dat de eerste casus. Puurs heeft de eer om de spits af te bijten. In Puurs is de tekst van de rechtspositieregeling niet 100 percent correct omgezet. De formulering is anders dan in de rechtspositieregeling. Maar ik denk dat de fundamentele discussie, ook na aanpassing van de rechtspositieregeling, overeind zal blijven. Voor de rest is de Vlaamse overheid daar niet bij betrokken. In de zaak Puurs zal er een uitspraak komen. Als de Raad van State zegt dat diegenen die annulatieberoep aantekenen belang hebben, dan zal er een uitspraak ten gronde komen.

Maar dat zijn geen kandidaten. Het Vlaams Belang-gemeenteraadslid zegt dat hij zal kandideren voor een contractuele functie zodra hij geen gemeenteraadslid meer is en dat hij dus een belang heeft. Ik weet niet of dit als een belang zal worden beschouwd. En dan is er nog iemand anders die in de procedure tussenbeide is gekomen en die zegt dat hij ooit nog wel eens zal kandideren. Ik heb het gevoel dat de Raad van State zeer reticent is inzake het toekennen van het belang en dat men dat grondiger zal onderzoeken.

Die uitspraak ten gronde zal de eerste uitspraak zijn. Dan zullen we weten waar we staan met ons Vlaamse personeelsstatuut, met de lokale rechtspositieregeling – dit alles onder voorbehoud van een eventuele wijziging van artikel 10 van de Grondwet.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Dank u, mijnheer de minister, voor uw antwoord. U hebt een overzicht gegeven van de huidige situatie. Wij kenden die stand van zaken ook.

Wij zijn er optimistisch over dat in Puurs, vanwege dat wat u daarnet hebt gezegd, het belang van de indiener niet zal kunnen worden aangetoond en dat de casus Puurs zal worden opgelost. Wij investeren daar toch een aantal tienduizenden euro's in. Wij hebben meester Coolsaet uit Antwerpen aangeduid als expert. Hij schrijft zijn advies niet voor niets. Ik wil pleiten voor een structurele oplossing. Ik heb uit het antwoord begrepen dat we zullen moeten wachten op de uitspraak ten gronde van de Raad van State.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, mijnheer Van den Heuvel, ik denk dat de Vlaamse overheid dit zichzelf heeft aangedaan. Mijnheer de minister, u hebt gelijk dat de Raad van State een onderscheid maakt. Enerzijds zegt hij dat je geen onderscheid mag maken tussen statutairen en contractuelen. Dat wordt door de overheid betwist. De overheid voert maar besluiten in en laat die uitvoeren door lagere besturen. Ik vind dat men daar de gemeenten in een rechtsonzekere situatie brengt en ook diegenen die op basis van deze regelgeving zowel op gemeentelijk vlak als op Vlaams vlak zullen worden aangeworven.

Als men de auditeur goed leest, dan zegt de Raad van State, in dit geval gevolgd door de auditeur in zijn algemeenheid dat men een uitzondering kan maken op de Belgische nationaliteit, maar dat die uitzondering door de wetgever of de decreetgever moet worden

gemaakt, en dat zij heel concreet geformuleerd moet zijn. Daarom verwijs ik naar het decreet van januari 2004, waarvan de Raad van State heeft gezegd dat het goed is dat de decreetgever dat wil doen, maar dat die categorieën van ambten die uitzonderlijk toch toegewezen kunnen worden aan mensen die niet tot de EER behoren, zodanig ruim geformuleerd zijn dat dit ongrondwettig is. Dan laat de Vlaamse decreetgever het daarbij en begint hij met besluiten te werken waarin altijd ook de vooronderstelling wordt geformuleerd dat het is in afwachting van de wijziging van de Grondwet. Mijnheer de minister, natuurlijk moet de Grondwet worden gewijzigd in die zin dat de term ‘Belg’ moet worden uitgebreid tot ‘EER- en Zwitsers onderdaan’. Maar men heeft via het decreet geprobeerd om het veel verder open te stellen: tot onderdanen die niet tot de EER en Zwitserland behoren. Daar is men altijd op het advies van de Raad van State gestoten.

Mevrouw de voorzitter, het gaat nu over Puurs, maar het kan morgen ook in een andere gemeente gebeuren en daarom is het effectief van een bovengemeentelijk belang. Als het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zegt dat het, als een gemeente zou beslissen om die regeling niet op te nemen, om dat element uit de rechtspositieregeling te halen, u nu al garandeert dat die bepaling zal worden geschorst, dan lijkt mij dat van een zeer verregaande arrogantie te zijn.

De Vlaamse overheid heeft dit probleem, dat eventueel verregaande gevolgen kan hebben, aan zichzelf te wijten.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Hauthem, de discussie gaat over het onderscheid tussen contractuelen en statutairen. Het gaat niet over de algemeenheid. Het Vlaamse personeelsstatuut en de rechtspositieregeling lokale besturen wijken op dit punt niet af van artikel 10, dat het heeft over de statutairen.

De discussie die er wel is, is een oude discussie. U zegt dat de Vlaamse overheid dit bij besluit heeft ingevoerd. Neen, de eerste omzendbrief die ik heb – en misschien zijn er nog oudere – dateert van 1990 en ging over de toegang voor vreemdelingen tot betrekkingen in de gemeentebesturen. Ik weet dat het ontwerp van decreet-Van Grembergen van 2004 is teruggefloten door de Raad van State omdat de uitzonderingen veel te ruim waren. De rechtspositieregeling, in welke vorm van besluiten of omzendbrieven ook, is al de hele tijd in die zin gevestigd dat benoemingen, zoals staat in artikel 10, worden geïnterpreteerd als benoemingen van een statutair. Uiteindelijk zal de rechtspraak daar een oplossing aan moeten geven, tenzij artikel 10 van de Grondwet op een andere manier zou worden gewijzigd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over een door de New Yorkse vestiging van Toerisme Vlaanderen verstuurd uitnodiging voor een Vlaams-Nederlandse receptie

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mevrouw de voorzitter, net voor Kerstmis is er wat ophef ontstaan over een uitnodiging die werd verstuurd door het Flanders House in New York voor een Vlaams-Nederlandse cocktailavond.

Er waren twee zaken aan te merken op de geografische kaart op die uitnodiging. De Vlaamse zuidgrens bleek samen te vallen met de Franse noordgrens. Dat is zeer bijzonder, blijkbaar zijn bepaalde troepenbewegingen mij ontgaan. En Brussel bleek plots ook heel wat dieper in het Vlaamse binnenland te liggen. Brussel lag niet meer in het zuiden, in de warme onderbuik

van Vlaanderen, maar in het midden. Sommigen zeggen ter hoogte van Antwerpen, ik zeg eerder Mechelen maar het zou ook Puurs kunnen zijn. Ik wil hier geen lokaal debat van maken, mevrouw de voorzitter.

Ik heb een probleem met dergelijke handelwijze. Het getuigt van een groot amateurisme. Wij herinneren ons het debat dat in september in dit parlement werd gevoerd met de directeur over de voorgeschiedenis van het Vlaams Huis in New York. Die directeur heeft op zichzelf helemaal niets te maken met deze anekdote. Maar voor buitenstaanders, zowel hier als in New York en in de wijde omgeving van New York in de Verenigde Staten, maakt dit een zeer bizarre indruk. Zij vragen zich af waarmee die mensen daar nu eigenlijk bezig zijn.

Ik wil ook niet selectief verontwaardigd zijn over deze uitnodiging. Ik heb in het verleden al kaarten gezien, al dan niet van semiofficiële organisaties langs Franstalige kant, die plots de unie Wallonie-Bruxelles presenteerden, met de corridor tussen Brussel en Wallonië, zodat het leek alsof Brussel helemaal bij Wallonië hoorde. Dat is dus de thesis dat Brussel een uitsluitend Franstalige stad is. Dat zit ook wat vervat in de benaming Wallonie-Bruxelles. We mogen de slechte gewoonten van sommige Franstaligen niet overnemen en, zoals bij dergelijke uitnodigingen van het Vlaams Huis in New York is gebeurd, doen alsof Brussel een exclusief Vlaamse stad is. Zoals we weten is het een hoofdstad met een meervoudig karakter. Het is inderdaad de hoofdstad van Vlaanderen, maar ook van België, Europa en de Franse Gemeenschap.

Mijnheer de minister, ik heb een aantal zeer eenvoudige vragen voor u. Ik hoop dat u alvast betreurt wat er in New York is gebeurd, want we slaan daar met zijn allen een mal figuur door. Ik denk dat u niet anders kunt dan dat bevestigen. Dat hoop ik toch. Waar precies ligt de verantwoordelijkheid voor de gemaakte fout? Ik heb niet verder uitgezocht of die nu precies in de hiërarchie van Toerisme Vlaanderen moet worden gezocht, of lokaal, bij de ene of andere secretaris of secretaresse. Dat interesseert me eigenlijk niet, maar ik wil wel graag van u horen waar die fout is ontstaan.

Welke gevolgen zult u concreet verbinden aan dit incident? Wat zult u doen om in de toekomst dergelijke onnozelheden te vermijden?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Op basis waarvan is de directeur van Toerisme Vlaanderen gerekruteerd? Ik denk dat hij dat mee heeft opgemaakt, misschien al dan niet ter goedkeuring. Ik heb vernomen dat het een Amerikaan is. In welke mate kent hij Vlaanderen? Ik hoor wel van Amerikanen dat hij zijn werk wel zeer goed doet. Dat is de informatie die me werd doorgegeven. Komt hij regelmatig hierheen? Hoe is de wisselwerking met het kantoor van Toerisme Vlaanderen en die man ter plaatse?

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Ik wil me aansluiten bij het betoog van de heer Gatz. Zoals u misschien weet, is dat onderwerpje gisteren ook besproken in het Waalse parlement. Daar heeft men toch zeer verontwaardigd gereageerd.

Mijnheer de minister, in een eerste reactie stelde u dat het hier gewoon om een materiële fout gaat. Zoals ik gisteren heb gehoord, komt dat heel ongeloofwaardig over bij sommige collega's in het Waalse parlement. Ze stellen dat het beeld dat men probeert op te hangen van Vlaanderen toch wel een politieke keuze lijkt, die leeft binnen bepaalde politieke kringen in Vlaanderen. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

U bevestigt dat. Ik zeg wel dat het gaat over bepaalde kringen. Ik hoop niet dat het algemeen is. Het gaat over politieke kringen die openlijk ijveren voor de Vlaamse onafhankelijkheid. Dat beeld bestaat. *(Opmerkingen)*

Er zijn inderdaad net zo goed mensen in Wallonië die trachten Wallonië bij Frankrijk te laten aansluiten, maar er bestaat nog altijd een grote meerderheid, zowel in Vlaanderen als in het Franstalige landsgedeelte, die niet gebaat is bij een splitsing of scheiding van België.

Ik wijs er ook op dat dit niet de eerste keer is. Een paar maanden geleden heb ik de minister-president een schriftelijke vraag moeten stellen over een gelijkaardig incident. Het ging over een kaart op www.flanders.be, waarop Brussel ook plots werd ingelijfd in Vlaanderen. Men moet kaarten maken die toch wat stroken met de werkelijkheid. Ik vind niet dat op een dergelijke uitnodiging een wetenschappelijk-geografisch correcte kaart moet staan, met alle details. Men zou dit schoonheidsfoutjes kunnen noemen, maar ik vind dat dit toch wat verder gaat.

Het is al zo moeilijk om België bekend te maken in het buitenland, en vooral in de Verenigde Staten, waar men al niet goed weet waar België ligt, laat staan Vlaanderen. Dergelijke zaken zullen ons imago in het buitenland alleen nog maar vertroebelen. In New York kent men niet veel anders dan Brussel. Izegem kennen ze niet, Puurs waarschijnlijk ook niet. *(Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie)*

Veurne kennen ze? Dat is goed.

Mijnheer de minister, waar ligt de verantwoordelijkheid voor deze fout? Wat zult u doen om te trachten in de toekomst dergelijke communicatiefouten te vermijden? Ik zal niet beweren dat er een communautaire rel is ontstaan, maar ik stel vast dat er bij de Waalse collega's toch een zeker ongenoegen bestaat.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mevrouw de voorzitter, de heer Gatz mag dan wel niet selectief verantwoordigd zijn, ik ben dat zeker wel. Ik zal de ontelbare malen dat Wallonië Brussel claimt als uitsluitend Franstalige stad, niet opsommen. Straks bespreken we de beleidsnota Toerisme 2009-2014. Op dat vlak zijn er heel wat problemen. Wallonië en Brussel profileren zich daar als één entiteit.

Wat de vragen van de heer Gatz betreft: we moeten hier geen staatszaak van maken. Het is, om het op zijn Amerikaans te zeggen, 'much ado about nothing'. Ik vond de uitleg dat het gaat over een materiële fout niet echt geloofwaardig. Mijnheer de minister, ik zou veeleer zeggen: bezorg me het adres van de persoon in kwestie en ik zal hem een kaartje sturen, om hem te feliciteren met zijn visionaire visie.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, ik herhaal wat ik heb gezegd: het gaat hier niet om een intentionele fout, maar om een materiële fout, die weliswaar niet had mogen gebeuren en niet aanvaardbaar is.

Het is een fout van de directeur van Toerisme Vlaanderen in New York, die daar ook een reprimande voor heeft gekregen van de administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen. Hij had die kaart niet mogen valideren: zoveel is duidelijk. Dat het niet intentioneel was, moge blijken uit het feit dat Voeren op die kaart zelfs helemaal weg is bij Vlaanderen en plots bij Frankrijk hoort. Het gaat dus over een fout die niet had mogen gebeuren. Toerisme Vlaanderen in New York is daarvoor verantwoordelijk. In mijn ogen is het dan ook de directeur ter plaatse, ook al werkt die met medewerkers, die de eindverantwoordelijkheid draagt. Hij had ervoor moeten zorgen dat die kaart niet werd gevalideerd.

Het gaat dus niet over een intentie, in tegenstelling tot andere intenties. Mijnheer Van Eyken, ik kan u reeksen voorbeelden geven waarin Wallonie-Bruxelles telkens wordt gepromoot, zelfs als België wordt gepromoot, en dat is wel intentioneel. In die zin heb ik het een beetje moeilijk met de verklaringen van de heer Demotte, die ik voor het overige zeer apprecieer. Hij vermoedt dat daar een strategie achter zit. Er is helemaal geen sprake van een strategie, en hij had dat kunnen weten. Anders zou Voeren niet zijn geamputeerd van Vlaanderen. Nu, dat is nog niet erg. Dat blijft hoffelijk. Ik bespaar u echter de haatmails die ik daarover uit

Wallonië krijg. Dat is pure haat. Dat verrast me werkelijk. Het is de eerste keer in mijn leven dat mij dat overkomt. Daarin spuwen mensen allerlei scheldwoorden en racistische taal van de ergste graad, die ik anno 2010 niet mogelijk achtte, en dat allemaal voor een materiële fout, die niet had mogen gebeuren.

Toerisme Vlaanderen is een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid. Het staat in voor de marketing. Het is niet de minister, niet het parlement, niet deze commissie die het bij de hand houdt. Ik ga ervan uit dat de toerismekantoren in het buitenland op de hoogte zijn van het product dat ze verkopen en van de gemeenschap waarvoor ze optreden, en dat ze ook op de hoogte zijn van de Belgische staatsstructuur. Niettemin en voor alle duidelijkheid en ten overvloede heb ik de administrateur-generaal gevraagd om de buitenlandkantoren nogmaals, voor zover nodig, te brieven over die staatsstructuur. Ik denk echter dat dit ten overvloede is: dit had eigenlijk geweten moeten zijn. Dit had zich dus niet mogen voordoen.

De persoon in kwestie is in 2007 in dienst genomen, door de toenmalige administrateur-generaal, na een selectieprocedure waarvan ik aanneem dat ze objectief is verlopen. De heer Verstreken heeft gehoord dat men op het vlak van marketing en werking tevreden is over die man. Ik kan hem persoonlijk niet beoordelen. Tenzij ik me vergis, heb ik hem nog niet persoonlijk ontmoet.

Dat is de hele zaak. De huidige administrateur-generaal heeft me ook gezegd dat hij de directeurs van de buitenlandkantoren voortaan – natuurlijk niet alleen voor deze zaak, maar in het algemeen en structureel – trimestrieel zal uitnodigen voor briefing, rapportering en collectieve bespreking. Daarbij kunnen een aantal zaken aan bod komen. Mochten dergelijke zaken recurrent zijn, dan moet er structureel tegen worden opgetreden.

Maar nogmaals, dit is geen intentionele of structurele zaak. Mijnheer Van Eyken, tot mijn spijt vind ik aan de overzijde wel permanent dergelijke structurele voorstellingen van zaken. Wallonie-Bruxelles wordt stelselmatig gepromoot. Ik kan u veel websites en officiële stukken daarover bezorgen, terwijl dat helemaal niet beantwoordt aan de staatsstructuur. Nu wordt veel heisa gemaakt over wat uiteindelijk een incident is, dat geen emanatie is van een structurele politiek. Dat vind ik dus heel sterk overdreven.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de minister, ik neem akte van uw antwoord. Ik neem er ook genoegen mee, om drie redenen. U hebt ten eerste duidelijk betreurd dat dit incident heeft plaatsgevonden. Het gaat ten tweede om een materiële en geen intentionele fout. Ten derde heeft de betrokkene een reprimande gekregen, waardoor ook duidelijk is gemaakt dat er wel degelijk een fout is begaan. Dat is ook belangrijk.

Ik hoop inderdaad dat dergelijke incidenten niet meer zullen gebeuren in de toekomst, want ik denk niet dat we op korte termijn nog een derde kans krijgen om ons imago in de Verenigde Staten op te vijzelen. U weet dat de meeste Amerikanen niet zo veel kaas hebben gegeten van geografie. Ik hoop dat we die Amerikaanse geografienormen voortaan niet op onze eigen uitnodigingen zullen toepassen, want voor we het weten, zal Izegem dan een randgemeente van Brussel zijn, en daar is eigenlijk niemand mee gediend.

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind uw initiatief om nogmaals onderrichtingen te sturen aan alle buitenlandse bureaus, om nogmaals met aandrang te wijzen op de institutionele structuur van het land, heel belangrijk. Ik hoop dat dit daadwerkelijk zal worden opgevolgd en dat er in de toekomst geen ‘dérappages’, zoals dat heet in het Frans, zijn.

Ik vind ook dat er een onderscheid moet worden gemaakt met kaarten die worden verspreid als propaganda door bepaalde politieke strekkingen. Zolang het niet gaat over een officiële organisatie, kan dat allemaal. Dat moet men kunnen begrijpen.

Wat de Communauté Wallonie-Bruxelles betreft: zoals u weet zijn Wallonië en Brussel binnen de Franse Gemeenschap niet overgegaan, zoals in Vlaanderen, tot een bundeling van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap. Daarom heeft men dat beeld gemaakt van de Communauté Wallonie-Bruxelles. Zo heb ik het altijd begrepen. Op die manier wil men aangeven dat er net zo goed Franstaligen zijn in Brussel als in Wallonië. Hetzelfde geldt voor Vlaanderen. Er zijn Vlamingen in Vlaanderen en in Brussel, die een gemeenschap vormen. Ik hoop, en blijf ervoor ijveren, dat Brussel een tweetalige stad blijft, waarin die twee gemeenschappen op gelijke voet worden behandeld.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer Van Eyken, tijdens de kerstvakantie was ik een paar dagen in New York. Ik ben er even gaan kijken in de toeristische brochures. Tot mijn verbazing vond ik in een blad – de naam ontsnapt me, maar het was de tegenhanger van National Geographic – een volledige pagina met publiciteit en een interview ‘Visit Wallonie and French-talking Belgium’, met een kaart van Wallonië en Brussel, zonder Vlaanderen. Aan de ene kant zou ik zeggen ‘chapeau’, maar ik denk dat het een vergetelheid was en dat men dus aan de andere kant van de taalgrens niet mag denken dat er een strategie achterzit. Ik heb in New York van heel wat mensen vernomen dat het buitenlandkantoor schitterend werk levert. We mogen dus niet overdrijven en de media mogen dat ook niet doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■